

הניזקין פרק חמישי גיטין

סב.

עין משפט גר מצוה

קבר א מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר ב מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר ג מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר ד מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר ה מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר ו מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר ז מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר ח מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר ט מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר י מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר יא מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר יב מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר יג מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר יד מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר טו מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר טז מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר יז מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר יח מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר יט מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:
קבר כ מ"ד פ"ח מהל' צבורים ה"ב:

מוסף תוספות

א. בכל עין. מוס' חו"מ
ב. ד"ה אש. ב. והבא את
אמרין בזמן שהיא
טוהרה. וליבא לאוקמי
ההיא בזמן שהיא טמאה
ודלא כרשב"א. מוס' חו"מ
ג. ד"ה אש. א. וי"ע
אשת ע"ה דקמי מירי
שהיהיה של אשת ע"ה.
ד. מוס' ה"א. וי"ע
ה. ומלחטי תבואה
של חבר שניה ודנא
לטמאות. ה"ש. שם.
ו. שסבורה להיות
טהורה ואין קיימא לן
דבגדי ע"ה מדרס
לפרושים. ר"ש. שם.
ז. והקשו עליו בחוספות
א"כ היכי קמי אין עושין
בטהרה האדן יעשה
טהרה אחר שטמאה.
ח. רשב"א ע"י מהש"א ומה"ס
א"כ אפילו לא
הוכשרו הפירות או אפילו
לא נגע בהן ע"ה כלל
דהשתא טוהרה היא שמא
יעב בה ורמנאה. כ"ס.
ט. [ב]לשון ראשון. מוס'
מנהגין. כ. ד"ה אגוסטון.
יא. כפירש אחר שפירש
בקטורס משום ארונה.
יב. מוס' מנהגין. שם. י.
יג. אסור לנגב דעתן של
בריות אפי' של עובדי
גלולים. מאמר.

דאמר רוב עמי הארץ מעשרין הן שרי לסייע^א אף בזמן שהיא טהורה דהא צוררת קמי צמתנימין^ב ואי אפשר שלא תגע ויפ' ר"ת וכן ר"ח דאשת חזר טוחנת עם אשת עם הארץ יאירי בתבואה של חזר בזמן שאשת עם הארץ מחזקת עממה בטומאה שאו היא נזרטה מליגע בתבואה^ג אבל לא בזמן שהיא מחזקת עממה טהורה שאינה נזרטה מליגע ומטמאה^ד ורשב"א אומר אף בזמן שמחזקת עממה בטומאה לא תטמון מפני שהצוררת אשת עם הארץ אחר שצוררה שהיא טהורה נזרטה לה ואוכלת והשתא פריך בפשיטות השתא מיגזל גזלה תבואה של אשת חזר בע"כ חלופי מיבעיא: **א"י** עושין חלת עם הארץ בטהרה. פ"י בקונטרס לפי שכבר נטמאה העיסה ביד ע"ה וכהו שמוך על הגבל שהיא חזר ויהא סבור שהחלה טהורה ולפירוש אש יפריש ממקום אחר על אותה עיסה לחמו טהורה ונראה דככל עינן אסור^ה דכל עיקר לא התירו אלא כדי חייו ולא התירו אלא היכא שערך סכר מכל העיסה אבל משום שערך חלה גרידא משום שהיא פורתא לא המירו דחישין דלגזל נגע:

ומניחה דכ"כיו שר' חבר. נראה דלא נקט כפישא ואמנותא לפי שהן פשוטי כלי עץ ולא חזו לזימין: **א"י** עוודין עם העכו"ם בשביעית. והא דקאמר פריך זה בזכר (סנהדרין דף טו.) גבי כהן וטורס יכול לומר לו אגוסטון אני צנוכה לא כמו שפי' בקונטרס^א כיצד לנכדי דהא משמע הכא דאסור ולא מסתבר לחלק בין חסם לנשכר אלא מפר"ט^ב אגוסטון פרקקע שמקבלים מן המזקן לפיכך זכר וכן צנוכה צנוכה דלאמר חסם לעיל מינה רבי ינאי מנכין פוקו וזערו ארנוטא צשעיעת ושמת סקנת נפשות איכא אש לא יפרעו מס למלך אי נמי קסטר יש קנין לנכדי הארץ לנכד' אסור משעיעת אי נמי שביעית בזמן הזה דרנבן אע"ג דמדדנבן אסור לנכדי אחר גבי מלך המירו:

אשרתא. אשירא ע"ה המירו: למאן דלאמר דהיינו ח"ה צה טבאוח וצתת שמיטה נסיבא לה מינך ולישראל אמרינן יישר ואיכא למ"ד דלעכו"ם אמר יישר ולישראל שלום עליכס משמע דלכ"ע לעכו"ם אסור דלא אסרינן לעובד כוכבים אלא כפילת שלום ונראה דלפי' הירושלמי דמחוקקים ידי נכרים צשעיעת וזואלים צשלוטם חדא מילתא היא שאומר לו חרש צה טבאוח: **שרמא** צמר. פי' צקונטרס ולא היה ממכין לצרכו אלא לצו היה לצרכו וז"ע שלא היא צוה גונג דעת הצבורית ועל חסם פי' כן דלא קאמר אלא דאין כופלין לו שלום:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

נוסנס לה. אלמא חסודה אשת עם הארץ לנגזב משל צעלה ולימין לחצרמה: **מוריא.** מורה הוראת הימר לעממה: העיד ר' יוסי כו'. בריתא היא: **אין עושין חלה עם הארץ צטהרה.** עם הארץ שאמר לנגזב חזר הפרש חלה מעיסתי ועשה אותה צטהרה לא ישמע לו שהרי כבר נטמאה כל העיסה ביד עם הארץ והכהן יסמוך על הגבל שהיא חזר ויהא סבור שהחלה טהורה: **אכל עושין.** תחילת העיסה צטהרה: **צכפישא או צאנחוסא.** כלים של צלאי חממות ואין רגילים לימן צזהס עיסה וטומאה אין מקבלין: ואינו **חושש.** הגבל שמת יגע עם הארץ צחלה ויטמאנה ולקמייה מפרש טעמא: **ואין עושין טרומוס ויטו צטהרה.** לאחר שהפך זימס לתמן לצית הצד אין מפרשים צדיס מצריס טרומה מהן לעשותן צטהרה לפי שכבר הוכשרו^א צמעטן וטמאוו והכהן סומך עליהם וסובר שהן טהורים: **ועממא מאי.** שרו רבנן לאקולי צטרומה אין מפרשים צדיס מצריס טרומה מהן לעשותן צטהרה לפי שכבר הוכשרו^א צמעטן וטמאוו והכהן סומך עליהם וסובר שהן טהורים: **ועממא מאי.** שרו רבנן לאקולי צטרומה כי האי קולא דליכא לזימט דלמא הדר נגע: דלא נפיש אגריה. ששכרו דלא עשית לביכר הוה עני וצריך למונות: **דלא משנה** ודלא משתכר כי אש משנה לצנה להכי צריך למונות: **דאמרינן.** ואימס עליו: **אש נגעט צה.** לזימטאנה: **הדרא לניצנא.** והוא אינו חסוד לאלול טעל צשמיטה: **לסוקני קמכין.** שהרי צה אצלו לתקנה לו: **מיכפס לא איכפס ליה.** צממיה: **צשנלמא חסם.** גבי חלה: **איכא היכרא.** שהייתה צכליס שאין עשוין להניח צהן עיסה ומוכר על שאיימנו עליו: **מאי היכרא איס ליה.** דליכר: **צכלי גלליס.** שאינן מקבלים טומאה דאי נגע צכלי לא מקבל טומאה וצשעיה^א גופה אית ליה היכרא משום הני צכליס שאינו רגיל להשתמש צהן ועם הארץ לא אצמור רבנן עליה כולי האי לשוייה כוז גמור לטמא צמשא: **צכליס של עמי הארץ.** שאין מקבלין טומאה הרלווייס להשממש צהן חזר: **עוודין.** חופרין: **ואין כופלין.** דהא דנותניס שלום לעובד כוכבים מפני דרכי שלום הוא דשרי ומשום דרכי שלום צחדא וצמנא קני: **למימרא** להו **אחוקו.** כשאומונא^א לעושי מלאכה העובדים עליהם מחוקקה ידיכס: **אשרתא.** אף הוא לשון חיזוק כמו איצטרנחי (כמוצות דף קא.): **שלמא למר.** ולא היה ממכין לצרכו אלא לצו היה לצרכו: **השפא אחוקי מחוקקין.** ידיהס צצורא צצכר האסור לישראל כגון עבודת צשעיעת: **שואלים צשלומן.** כל ימות השנה מיבעיא: **ליוס אידס.** ולא חיישינן דלמא אילז ומודה: **לא יכנס כו'.** דכיון דאצשעיה כולי האי דלמא אילז ומודי: **צר אוריין.** צן מודה: **פלגאה.** חולק למר עוקפא שהיא אצ צית מנצטרו למר עוקפא שהיא אצ צית דין דלאמרי צפרק קמא (לעיל דף י.):

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

למלכי אמר רב יהודה אמר רב מנין שכופלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים^א וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב יאסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהנתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

א) תוספתא דמאי פ"ג ע"ג (בבב"י יומין. ע"ג ר"ש) ו' א ב ב"י הכי קאמר, (ד בבב"י רב נחמן בר יבא א"ל שלמא למר שלמא למר וכ"ה במאירי ורי' יעב"י, (ה לעיל ל"ג א) (בבב"י י"ג) וי"ש מה שנתסס בל"ד, (ד בבב"י נוסף: אידן, (ה ג"ל השלישי לך דוד בנמא, ובריש מורסא מניה שצ"ל ובתרומה. והמריס ש"ך אמר הול"ל ובותוס, (ו מ"א: כדרך שאומר, (ז) וצטוהוס פ"ח ה"ג, (ח) צ"ל קמי. רש"ל, (ט) ודביעית פ"ד ה"ג, (י) צ"ל חורש וכן בבב"י. רש"ל וי"ע בר"ש שביעית פ"ד מ"ג על דברי חוס'.

תורה אור השלם

1. בי מקליס וקלבו ורזונים וקלוק צדק: משילי ח טו
2. ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים לך דודי ועמך בן יש"י שלום שלום לך ושלום ליערך פי עורך אלמך וקבלם דודי ויתנם צראשי הדרה: דברי הימים א יב יט
3. ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ויבשעת: דברים יא טו

גליון הש"ס

גמ' רב הדרא מקיים וכו'. ע"י צבורת דף ק"ו צ"ב ובמהרש"א ח"א שם (ד"ה ח"ק"ס)

מוסף רש"י

נזרטה לה ואוכלת. אלמא חסודה לנגזב משל צעלה ולימין לחצרמה: מוריא. מורה הוראת הימר לעממה: העיד ר' יוסי כו'. בריתא היא: אין עושין חלה עם הארץ צטהרה. עם הארץ שאמר לנגזב חזר הפרש חלה מעיסתי ועשה אותה צטהרה לא ישמע לו שהרי כבר נטמאה כל העיסה ביד עם הארץ והכהן יסמוך על הגבל שהיא חזר ויהא סבור שהחלה טהורה: אכל עושין. תחילת העיסה צטהרה: צכפישא או צאנחוסא. כלים של צלאי חממות ואין רגילים לימן צזהס עיסה וטומאה אין מקבלין: ואינו חושש. הגבל שמת יגע עם הארץ צחלה ויטמאנה ולקמייה מפרש טעמא: ואין עושין טרומוס ויטו צטהרה. לאחר שהפך זימס לתמן לצית הצד אין מפרשים צדיס מצריס טרומה מהן לעשותן צטהרה לפי שכבר הוכשרו צמעטן וטמאוו והכהן סומך עליהם וסובר שהן טהורים: ועממא מאי. שרו רבנן לאקולי צטרומה אין מפרשים צדיס מצריס טרומה מהן לעשותן צטהרה לפי שכבר הוכשרו צמעטן וטמאוו והכהן סומך עליהם וסובר שהן טהורים: ועממא מאי. שרו רבנן לאקולי צטרומה כי האי קולא דליכא לזימט דלמא הדר נגע: דלא נפיש אגריה. ששכרו דלא עשית לביכר הוה עני וצריך למונות: דלא משנה ודלא משתכר כי אש משנה לצנה להכי צריך למונות: דאמרינן. ואימס עליו: אש נגעט צה. לזימטאנה: הדרא לניצנא. והוא אינו חסוד לאלול טעל צשמיטה: לסוקני קמכין. שהרי צה אצלו לתקנה לו: מיכפס לא איכפס ליה. צממיה: צשנלמא חסם. גבי חלה: איכא היכרא. שהייתה צכליס שאין עשוין להניח צהן עיסה ומוכר על שאיימנו עליו: מאי היכרא איס ליה. דליכר: צכלי גלליס. שאינן מקבלים טומאה דאי נגע צכלי לא מקבל טומאה וצשעיה גופה אית ליה היכרא משום הני צכליס שאינו רגיל להשתמש צהן ועם הארץ לא אצמור רבנן עליה כולי האי לשוייה כוז גמור לטמא צמשא: צכליס של עמי הארץ. שאין מקבלין טומאה הרלווייס להשממש צהן חזר: עוודין. חופרין: ואין כופלין. דהא דנותניס שלום לעובד כוכבים מפני דרכי שלום הוא דשרי ומשום דרכי שלום צחדא וצמנא קני: למימרא להו אחוקו. כשאומונא לעושי מלאכה העובדים עליהם מחוקקה ידיכס: אשרתא. אף הוא לשון חיזוק כמו איצטרנחי (כמוצות דף קא.): שלמא למר. ולא היה ממכין לצרכו אלא לצו היה לצרכו: השפא אחוקי מחוקקין. ידיהס צצורא צצכר האסור לישראל כגון עבודת צשעיעת: שואלים צשלומן. כל ימות השנה מיבעיא: ליוס אידס. ולא חיישינן דלמא אילז ומודה: לא יכנס כו'. דכיון דאצשעיה כולי האי דלמא אילז ומודי: צר אוריין. צן מודה: פלגאה. חולק למר עוקפא שהיא אצ צית מנצטרו למר עוקפא שהיא אצ צית דין דלאמרי צפרק קמא (לעיל דף י.):

הדרן עלך הניזקין